

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

ÚVOD

Úvod

Rok 2011 bol výrazne poznačený prehĺbením sa dlhovej krízy niektorých krajín eurozóny. Nepriaznivý vývoj v Európe sa prejavil v zhoršení situácie na globálnych finančných trhoch. Zmiernenie priniesla až dohoda o fiškálnej zmluve a nové neštandardné menovopolitické opatrenia ECB.

Globálny hospodársky rast a rast eurozóny sa v roku 2011 citeľne spomalili. Priemerný medziročný rast na Slovensku bol tiež nižší ako v predchádzajúcom roku, úrovňou 3,3 % však značne prevyšoval priemer za eurozónu (1,4 %). Tá v poslednom štvrtroku 2011 zaznamenala medzištvrtročný pokles hrubého domáceho produktu. Nepriaznivá situácia na trhu práce sa medziročne zmiernila, zamestnanosť na Slovensku sa čiastočne zvýšila. Miera nezamestnanosti bola však naďalej vysoká, čo sa prejavilo v zápornom príspevku domácej spotreby k tvorbe hrubého domáceho produktu. Hospodársky rast na Slovensku i v eurozóne bol ťahaný zahraničným dopytom. Inflácia sa pohybovala nad úrovňou 2 %, na Slovensku dosiahol priemer za rok 2011 hodnotu 4,1 %. Hlavným zdrojom zvýšenia cien bol rast cien ropy a poľnohospodárskych komodít, následná úprava regulovaných cien a fiškálna konsolidácia založená na zvýšení daní a zavedení nových poplatkov.

V roku 2011 sme boli svedkami štyroch zmien v nastavení menovopolitických sadzieb ECB. Po takmer dvoch rokoch udržiavania úrokových sadzieb na historicky najnižšej úrovni Rada guvernérov v apríli rozhodla o zvýšení sadzieb o 25 bázických bodov. V júli nasledovalo ďalšie zvýšenie o 25 bodov, čím sa základná úroková sadzba dostala na úroveň 1,5 %. Tieto rozhodnutia boli reakciou na rastúce riziko nesplnenia inflačného cieľa. Koncom roka však z dôvodu rastúcej nestability na trhu eurozóny ECB rozhodla o opätovnom uvoľnení menovej politiky. V novembri a decembri sa menovopolitické sadzby kumulatívne znížili o 50 bázických bodov, čím sa základná úroková sadzba dostala späť na úroveň 1 %.

Európska centrálna banka prostredníctvom národných centrálnych bánk uskutočňuje menovú politiku aj pomocou viacerých neštandardných nástrojov menovej politiky. Dôležité bolo najmä

koncoročné rozhodnutie ECB o nahradení dvoch avizovaných ročných operácií dvoma trojročnými operáciami s možnosťou predčasného splatenia po prvom roku. Európske banky mali zároveň možnosť nahradiť účasť v jednoročnej operácii trojročnou, čo aj čiastočne využili. Tieto kroky mali výrazný vplyv na zmiernenie tlakov na trhu eurozóny.

Vzhľadom na pretrvávajúci problém nadmernej zadĺženosti krajín eurozóny pokračoval program na nákup vládnych dlhopisov vybraných krajín národnými centrálnymi bankami. Okrem už pôvodne zahrnutých štátnych dlhopisov tzv. periférnych krajín – írskych, gréckych a portugalských, boli do programu zahrnuté aj španielske a talianske štátne dlhopisy. S cieľom znižovania vplyvu týchto intervencií ECB realizovala operácie na sťahovanie dodatočnej likvidity a zabezpečovala neutralizáciu možného menového vplyvu tohto programu.

Neistý vývoj verejných financií vo viacerých európskych krajinách, ale aj v USA sa prejavil vo zvýšenej volatilitě výmenných kurzov. V prvej polovici roka 2011 euro významne posilnilo, keď vzrástlo na májových 1,48 EUR/USD, čo bola jeho najsilnejšia úroveň v roku 2011. V druhej polovici roka naopak pod vplyvom problémov v eurozóne oslabovalo. Rok 2011 euro uzatvorilo na úrovni 1,2950 EUR/USD, čo bola najslabšia úroveň eura počas celého roka.

V rámci novej architektúry dohľadu na európskej úrovni sa 1. januára 2011 zriadili inštitúcie európskeho dohľadu na makroúrovni a mikroúrovni. V súvislosti so vznikom týchto nových európskych orgánov dohľadu bola Národná banka Slovenska zapojená do prípravy viacerých záväzných regulačných a vykonávacích technických predpisov na úrovni EÚ. Významná časť činnosti sa týkala prípravy regulácie implementujúcej európske smernice o pravidlách európskeho dohľadu, kapitálových požiadavkách, poisťovníctve a kolektívnom investovaní. Rok 2011 bol preto charakteristický väčšou prepojenosťou s ECB najmä v koordinácii nových požiadaviek na štatistiky finančných inštitúcií a požiadaviek na štatistiky slúžiace na analýzu finančnej stability.

Národná banka Slovenska pokračovala vo zvyšovaní efektívnosti svojej činnosti. V nadväznosti na rozhodnutia Bankovej rady NBS boli schválené dve novely Organizačného poriadku NBS, ktoré nadobudli účinnosť od 1. januára 2012. V dôsledku organizačných zmien došlo k zrušeniu štyroch oddelení expozitúr, k zmene organizačnej štruktúry NBS, ako aj k úprave riadiacej pôsobnosti a kompetencií niektorých vedúcich zamestnancov.

Zvýšená neistota investorov spôsobená dlhovou krízou zvýraznila nielen vnútornú, ale aj vonkajšiu nerovnováhu medzi krajinami euro-

zóny. Na jednej strane máme úspešnejšie krajiny dosahujúce prebytok bežného účtu platobnej bilancie a na druhej strane máme krajiny so zvyšujúcimi sa deficitmi, ktoré sa zároveň boria s nízkou konkurencieschopnosťou a negatívnym hospodárskym rastom. Ústrednou témou roka 2012 bude hľadanie rovnováhy medzi fiškálnou konsolidáciou a hospodárskym rastom. Ako naznačil vývoj z prelomu rokov 2011 a 2012, stabilita vývoja na finančných trhoch a ďalšie napredovanie eurozóny nebudú pravdepodobne možné bez podpory ECB, osobitne jej menovej politiky.

Marec 2012

Jozef Makúch
guvernér

Členovia Bankovej rady NBS v roku 2011
Prvý rad zľava: Jozef Makúch, Viliam Ostrožlík
Druhý rad zľava: Karol Mrva, Gabriela Láni Sedláková, Štefan Králik

BANKOVÁ RADA NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

Banková rada Národnej banky Slovenska (ďalej len „banková rada“) je najvyšším riadiacim orgánom NBS. Jej pôsobnosť a kompetencie vymedzuje predovšetkým zákon o NBS, ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy a Organizačný poriadok NBS.

S účinnosťou od 1. decembra 2009 má banková rada podľa § 7 zákona o NBS päť členov. Členmi bankovej rady sú guvernér, dvaja viceguverneri a dvaja ďalší členovia.

Guvernera a viceguvernerov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády po ich schválení Národnou radou Slovenskej republiky. Dvoch ďalších členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda na návrh guvernera NBS.

Funkčné obdobie členov bankovej rady je päťročné. Funkčné obdobie guvernera, viceguvernera a iného člena bankovej rady začína plynúť dňom účinnosti jeho vymenovania do príslušnej funkcie. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za člena bankovej rady opätovne, pričom za guver-

nera alebo viceguvernera môže byť vymenovaná najviac na dve funkčné obdobia.

Podľa prechodných ustanovení zákona o NBS účinných od 1. decembra 2009 až dotedy, kým celkový počet ďalších členov bankovej rady klesne na päť členov bankovej rady, sú členmi bankovej rady guvernér, dvaja viceguverneri a všetci ďalší členovia bankovej rady, ktorí boli za členov bankovej rady vymenovaní pred 1. decembrom 2009 a ktorým trvá funkčné obdobie k 1. decembru 2009.

K 31. 12. 2011 boli členmi bankovej rady

- Doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., guvernér
- Ing. Viliam Ostrožlík, MBA, viceguvernér, poverený riadením odboru finančného riadenia, odboru riadenia ľudských zdrojov, odboru bankoviek a mincí a odboru riadenia hotovostného peňažného obehu,
- Ing. Štefan Králik, výkonný riaditeľ pre právne služby a bezpečnosť,
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre operácie na finančných trhoch a platobné služby,
- Ing. Gabriela Láni Sedláková, výkonná riaditeľka pre informačné technológie a hospodárske služby.